

Sygn. akt I C 322/20 upr

WYROK ZAOCZNY W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 listopada 2020 r.

Sąd Rejonowy w Jaśle I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: Sędzia Grzegorz Wanat

Protokolant: starszy sekretarz sądowy Maria Otrębska

po rozpoznaniu dnia 10 listopada 2020 roku w J.

sprawy z powództwa (...) z siedzibą w M. V. (USA)

przeciwko K. N.

o zapłatę

I. umarza postępowanie w części co do kwoty 857,45 zł (osiemset pięćdziesiąt siedem złotych czterdzieści pięć groszy);

II. oddala powództwo.

Sygn. akt I C 322/20 upr.

UZASADNIENIE

wyroku zaocznego Sądu Rejonowego w Jaśle z 10.11.2020 r.

Powód (...) Inc. z siedzibą w M. V. (USA) w pozwie skierowanym przeciwko K. N. domagał się zasądzenia kwoty 3.764,81 zł wraz z odsetkami umownymi opisanymi w pozwie oraz zwrotu kosztów procesu.

Uzasadniając wskazał, że roszczenie wynika z umowy pożyczki, jaką pozwany zawarł 29.07.2019 r. z pożyczkodawcą (...) sp. z o.o. z siedzibą

w W.. Pozwany nie wywiązał się ze spłaty, w związku z czym pożyczkodawca dokonał wypowiedzenia umowy ze skutkiem na dzień 21.09.2019 r. Powód zawarł z pożyczkodawcą umowę przelewu wierzytelności, nabywając tym samym wierzytelność wobec pozwanego wraz z wszelkimi związanymi z nią prawami.

W piśmie procesowym z 11.08.2020 r. (k. 62) powód cofnął powództwo w części dotyczącej kwoty 857,45 zł, wskazując, że stanowi ona część prowizji. W pozostałym zakresie podtrzymał żądanie pozwu.

Sąd Rejonowy Lublin Zachód w Lublinie VI Wydział Cywilny stwierdził brak podstaw do wydania nakazu zapłaty i przekazał sprawę do tutejszego Sądu.

Z uwagi na fakt, że pozwany nie wdał się w spór, co do istoty sprawy, pomimo prawidłowego zawiadomienia o terminie rozprawy, nie stawił się na jej termin, nie zajął żadnego stanowiska procesowego, ani nie wnosił o przeprowadzenie rozprawy w swojej nieobecności, zachodziły podstawy do wydania wyroku zaocznego.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny.

Pozwany K. N. 29.07.2019 r., korzystając z serwisu pożyczkowego (...) przy wykorzystaniu środków porozumiewania się na odległość, złożył wniosek o pożyczkę, dokonując wpłaty uwierzytelniającej w kwocie 1 zł na rachunek bankowy pożyczkodawcy. Po przejściu procesu weryfikacji klienta, w dniu 30.07.2019 r. pożyczkodawca (...) Sp. z o. o. przekazał na ten sam rachunek bankowy pozwanego kwotę 2.000 zł. Na potwierdzenie treści i warunków umowy pożyczki został wygenerowany wydruk z systemu pożyczkodawcy umowy pożyczki z 30.07.2019 r. o nr (...) - (...) (dowód: wydruk wniosku o pożyczkę – k. 2 - 23, wydruk umowy pożyczki o nr (...) – k. 24 - 34, potwierdzenia przelewów banku (...) S.A. – k. 35 - 36).

Sąd zważył, co następuje.

Powództwo nie zasługuje na uwzględnienie.

Rozważania merytoryczne należy poprzedzić ustaleniem ostatecznego zakresu dochodzonego roszczenia, którego rozmiar wynika ze złożonego przez powoda oświadczenia o częściowym cofnięciu pozwu (k. 62).

Zgodnie z brzmieniem art. 203 § 1 k.p.c., pozew może być cofnięty bez zezwolenia pozwanego aż do rozpoczęcia rozprawy, a jeżeli z cofnięciem połączone jest zrzeczenie się roszczenia – aż do wydania wyroku. W myśl § 3 powołanego wyżej przepisu, sąd może uznać za niedopuszczalne cofnięcie pozwu, zrzeczenie się lub ograniczenie roszczenia tylko wtedy, gdy okoliczności sprawy wskazują, że wymienione czynności są sprzeczne z prawem lub zasadami współżycia społecznego albo zmierzają do obejścia prawa.

W ocenie Sądu, dokonane w niniejszej sprawie częściowe cofnięcie pozwu - nie zmierza do obejścia prawa, nie jest sprzeczne z prawem, ani z zasadami współżycia społecznego, stąd dokonana czynność dyspozytywna wywołała zamierzony przez powoda skutek prawny.

W konsekwencji, Sąd na podstawie art. 355 k.p.c. w związku z art. 203 § 1 k.p.c. umorzył postępowanie w sprawie - w części dotyczącej kwoty 857,45 zł, a w pozostałym zakresie rozstrzygał sprawę co do meritum.

Zgodnie z treścią art. 339 § 1 k.p.c., jeżeli pozwany nie stawił się na posiedzenie wyznaczone na rozprawę, albo mimo stawienia się nie bierze udziału w rozprawie, sąd wydaje wyrok zaoczny. Sąd nie może wydać wyroku zaocznego, jeżeli pomimo niestawiennictwa pozwanego na rozprawie, żądał on przeprowadzenia rozprawy w swej nieobecności albo składał już w sprawie wyjaśnienia ustnie lub na piśmie (art. 340 k.p.c.), stwierdzono nieprawidłowość w doręczeniu wezwania albo jeżeli nieobecność pozwanego jest wywołana nadzwyczajnym wydarzeniem lub inną znaną sądowi przeszkodą, której nie można przezwyciężyć (art. 214 § 1 k.p.c.). Po myśli art. 339 § 2 k.p.c., Sąd wydając wyrok zaoczny przyjmuje za prawdziwe twierdzenie powoda o okolicznościach faktycznych przytoczonych w pozwie lub w pismach procesowych doręczonych pozwanemu przed rozprawą, chyba że budzą one uzasadnione wątpliwości albo zostały przytoczone w celu obejścia prawa.

W przypadku, gdy sąd poweźmie wątpliwości co do zgodności twierdzeń powoda z rzeczywistym stanem rzeczy, nie może wydać wyroku zaocznego, opierając się tylko na twierdzeniach powoda o okolicznościach faktycznych. Wówczas należy przeprowadzić postępowanie dowodowe w celu wyjaśnienia powstałych wątpliwości co do faktów bądź ustalenia, czy powód zmierza do obejścia prawa.

W przedmiotowej sprawie jednym z tych faktów było ustalenie, czy powód posiada legitymację procesową czynną do dochodzenia przedmiotowej wierzytelności. Podkreślić należy, że Sąd z urzędu bada legitymację procesową strony. Zgodnie z art. 6 k.c., ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne. W postępowaniu sądowym oznacza to, że obowiązkiem strony powodowej było zaprezentowanie dowodów, które umożliwiłyby sądowi weryfikację twierdzeń pozwu pod kątem spełnienia przesłanek z art. 339 k.p.c.

Zdaniem Sądu, powód obowiązkowi temu nie sprostał.

W pierwszym rzędzie należy zwrócić uwagę na rozbieżność podstawy faktycznej powództwa z treścią przedstawionych dokumentów. Powód wskazał w pozwie, że jego następstwo prawne po pierwotnym wierzycielu wynika z umowy przelewu wierzytelności. Tymczasem z przedstawionych dokumentów wynika, że stroną powodową z pożyczkodawcą (...) Sp. z o. o. łączy umowa poręczenia w rozumieniu art. 876 k.c. (vide: kserokopia tłumaczenia dokumentu w postaci pliku pdf, pt. umowa poręczenia zawarta w dniu 7 marca 2019 r. pomiędzy (...) Sp. z o.o. a S. A., Inc. – k. 38 - 47).

Jak wiadomo, przelew wierzytelności i poręczenie są różnymi instytucjami prawa cywilnego. W przypadku umowy poręczenia nie dochodzi do przeniesienia wierzytelności na skutek czynności prawnej wierzyciela, ale do nabycia wierzytelności z mocy samego prawa przez osobę trzecią (poręczyciela), która spłaca wierzyciela (art. 518 § 1 k.c.). Poręczenie jest umową, w której wierzyciel zobowiązuje się względem wierzyciela do wykonania zobowiązania na wypadek, gdyby dłużnik zobowiązania nie wykonał. Jest to umowa dwustronna między wierzycielem a poręczycielem, dla której skuteczności bez znaczenia jest tak jej świadomość przez dłużnika, jak i jego wola. Celem tej umowy jest zabezpieczenie spłaty wierzyciela ze stosunku podstawowego, a ściśle zobowiązania objętego treścią stosunku umownego wierzyciela z dłużnikiem, pełni ona bowiem funkcje wzmocnienia szans wierzyciela na zaspokojenie jego wierzytelności, nie zaś przejęcie wierzytelności.

Jak wskazał w jednym ze swych orzeczeń Sąd Najwyższy, nie można utożsamiać dwóch odrębnych instytucji prawa cywilnego w sytuacji, gdy ustawodawca w sposób wyraźny je różnicuje (tak m.in. SN w wyroku z 24.04.2008 r. IV CSK 39/08 LEX nr 424361).

W przedmiotowej sprawie powód nie wykazał, aby nabył prawo do dochodzenia zgłoszonej wierzytelności w drodze czynności prawnej przelewu wierzytelności, a jednocześnie nie wykazał, aby – jako poręczyciel – nabył dochodzoną wierzytelność z mocy art. 518 k.c.

Powód nie przedstawił bowiem ani stosownej umowy przelewu wierzytelności, którą wymienia jako jeden z dowodów (k. 6/2), ani dowodu spełnienia świadczenia za dłużnika, tj. spłaty zadłużenia wynikającego z umowy pożyczki o nr (...). Należy wskazać, że samo oświadczenie księgowego (...) sp. z o. o. (k. 48) zatytułowane jako „potwierdzenie wypłaty kwoty poręczenia” nie stanowi dostatecznego dowodu spełnienia świadczenia za dłużnika. Mając na uwadze zapisy przedstawionej umowy poręczenia i przewidziany w niej m.in. obowiązek dokonywania wszelkich płatności za pośrednictwem rachunku bankowego, nie było przeszkód, aby stosowne bankowe potwierdzenie zapłaty przedstawić wraz z oświadczeniem księgowego - „potwierdzeniem wypłaty kwoty poręczenia”, choćby z racji tego, aby umożliwić Sądowi weryfikację, czy owe poręczenie nie jest czynnością pozorną.

Na ocenę mocy dowodowej przedmiotowego potwierdzenia wpływa również fakt, że sama umowa poręczenia na okoliczność dokonania zapłaty przez poręczyciela przewiduje wystawienie dokumentu zatytułowanego jako „potwierdzenie subrogacji” (k. 43). Nie wiadomo zatem, czy wystawienie ww. potwierdzenia – zgodnie z wolą stron – ma być tożsame w skutkach

z „potwierdzeniem subrogacji”. Skoro strony umowy wprowadziły do umowy definicje pewnych pojęć na potrzeby wykonywania umowy, to należy przyjąć, że uczyniły to w celu wyeliminowania wątpliwości interpretacyjnych i uniknięcia wieloznaczności. Tym samym, korzystanie z wprowadzonego słownika pojęć nie może być dowolne. Należy też podkreślić, że przedmiotowy dokument nie daje Sądowi możliwości weryfikacji, co składa się na strukturę rzekomo spłaconego zadłużenia, tj. co obejmuje „niewypłacalna kwota” 3.675,53 zł. Jak wiadomo, umowa pożyczki opiewa na kwotę kapitału 2.000 zł wraz z odsetkami i prowizją 1.445,89 zł, z czego co do kwoty 857,45 zł powództwo zostało cofnięte. Powód nie wskazał żadnych informacji, czy pozwany spłacił swoje zobowiązanie w jakiegokolwiek części, a na podstawie zaferowanego przez niego materiału dowodowego nie da się zweryfikować nawet daty wymagalności roszczenia wobec dłużnika. Powód przedłożył na tę okoliczność jedynie niepodpisane przez nikogo pismo „wypowiedzenie umowy pożyczki”, bez dowodu doręczenia bądź nadania tego pisma dłużnikowi (k. 37).

Z treści umowy pożyczki wynika natomiast, że miała ona obowiązywać do 21.01.2022 r., a zatem skuteczne doręczenie wypowiedzenia było konieczne do postawienia całej niespłaconej należności w stan natychmiastowej wymagalności.

Należy pamiętać, że umowa poręczenia ma charakter akcesoryjny, a zakres odpowiedzialności poręczyciela zależy od istnienia, ważności i zakresu zobowiązania dłużnika głównego. Zgodnie z treścią art. 879 § 1 k.c. o zakresie zobowiązania poręczyciela rozstrzyga każdorazowy zakres zobowiązania dłużnika. Skoro zaś na podstawie przedstawionych dokumentów nie można zweryfikować wysokości zobowiązania dłużnika, w szczególności co do odsetek, to tym samym nie sposób ocenić, czy rzekomo uiszczona przez powoda kwota 3.675,53 zł temu zadłużeniu odpowiada.

Strona powodowa, wywodząc swoje prawo do wierzytelności z następstwa prawnego po pożyczkodawcy, nie może być traktowana w procesie w sposób uprzywilejowany bardziej, aniżeli gdyby zapłaty dochodził pierwotny wierzyciel. Tak samo jak on, zobligowana była wykazać zakres zobowiązania dłużnika i wymagalność roszczenia.

W niniejszym procesie powód, będąc reprezentowanym przez profesjonalnego pełnomocnika, powyższych wątpliwości i rozbieżności nie wyjaśnił, co wyklucza przyjęcie w drodze domniemania z art. 339 § 2 k.p.c. prawdziwości jego twierdzeń.

Z uwagi na powyższe, na podstawie art. 720 k.c. w zw. z art. 876 k.c. i 518 k.c. orzeczono jak w pkt II wyroku.